

ønsker vi at blive ved med bare at klatte dag-pengene væk og i virkeligheden holde folk uden for normalt arbejde?

Jeg synes ikke, det valgt burde være så svært, og jeg har også en forhåbning om, at regeringen finder ud af, når vi bearbejder den lidt, at den faktisk har en helt gratis succeshistorie her, at den faktisk uden at tage en krone op af lommen kan garantere kommunerne et vældigt løft i ældreomsorgen, hvis de vil. Jeg kan ikke se andet, end at det er et vældig godt tilbud, og mon ikke regeringen tager imod det på et tidspunkt?

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 122:

Forslag til folketingsbeslutning om en øget indsats til forebyggelse af førtidspensionering og om større valgfrihed og bedre jobmuligheder for førtidspensionister.

Af Villy Søvnald (SF) m.fl.

(Fremsat 13/4 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

Det er jo et forslag fra SF, vi skal behandle her, og det drejer sig om, hvordan vi kan undgå, at så mange mennesker får behov for en førtidspension, altså har en så nedsat erhvervsevne, at de er nødt til at få en pension, og hvordan vi kan sikre, at de mennesker, der så kommer på førtidspension, får nogle muligheder for at arbejde med den nedsatte erhvervsevne, de har.

Jeg vil sige sådan meget, meget stilfærdigt og upolemisk, at jeg synes, det er lidt af et parade-forslag. Altså det er utrolig gratis at lave et beslutningsforslag, hvor man meget uforpligtende lister en hel masse pinde op, og når man samtidig tænker på, hvor meget der er sket på det her område, også med SF's meget konstruktive medvirken, når det drejer sig om at forebygge førtidspensionering, så synes jeg altså godt, at jeg i denne her sammenhæng kan tillade mig at bruge ordene »lidt af et parade-forslag«.

Jeg har faktisk indtryk af, at man udeom-kring i kommunerne og på socialforvaltningerne er ved at vifte med det hvide flag og sige: Kan I ikke lige holde igen med at komme med nye ændringer? Vi synes, det er godt, det I har lavet med den tidlige forebyggende indsats, men vi kan altså ikke blive ved med at hamle op med, at I kommer med nye regler. Vi er nødt til lige at få lov til at prøve at få de regler indarbejdet, som vi allerede har fået – og dem er der jo kommet flere nye af i løbet af de sidste 5 år – inden I begynder at komme med nye regler. Og det er jo, når det handler om f.eks. det, der bliver nævnt i forslaget, revalideringsindsats og handleplaner, nye måder at oprette skåne- og fleksjob på.

Men der er et punkt, som vi også diskuterede i går, da vi diskuterede en reform af førtidspensionen her i Folketinget, og det er, hvordan vi sikrer bedre rettigheder for mennesker i fleksjob, og dér sagde jeg i går, at vi i allerhøjeste grad er opmærksomme på det problem og arbejder på at finde en løsning på det.

Når det drejer sig om job til mennesker, der er kommet på førtidspension, altså skånejob, oplever jeg også, at det er noget af det, vi skal se på i fællesskab i vores lille studiegruppe, som den er blevet kaldt. Det kan også være, vi vil komme ind på nogle af de andre ting dér, for jeg synes, det er meget fint, at vi er enige om at se førtidspensionen i sammenhæng med, hvordan vi kan forebygge, at så mange mennesker når frem til en førtidspension.

Så jeg er meget, meget enig i hensigterne i forslaget, men jeg synes, det kommer lidt som en hund i et spil kegler, og derfor kan jeg ikke støtte det. Men jeg håber på, det er emner, vi kan tage op i vores i øvrigt udmærkede samarbejde.

Karen J. Klint (S):

Beslutningsforslag nr. B 122 handler om øget indsats, øget forebyggelse og større valgfrihed

på områder, der er meget vigtige både for borgerne, regeringen og vel også for alle politiske partier. Jeg kan derfor overordnet kun være enig med forslagsstillerne i hovedsigtet i forslaget.

Forslaget nævner dog flere områder, der ikke kun kan forbedres via lovgivning og forebyggelseskampagner. De handler nemlig om levener og levestil. Her tænker jeg ikke mindst på trafikområdet, hvor det jo ofte er en trafikants uvaner, f.eks. høj hastighed eller anden uforvarselig kørsel, der er skyld i en ulykke. Når man bevæger sig rundt i det danske landskab, kan man ofte undres over, hvor mange trafikchikaner i form af bump og slalomkørsel der er brugt penge på og så på veje, hvor der kun er begrænset og lokal færdsel, måske endda mest færdsel til skole og børnehaver. Mange undersøgelser viser desværre, at det ofte er dem, der burde være mest interesseret i, at trafikken afvikles ansvarligt, der har uvaner i et sådant omfang, at der må etableres disse chikaner.

Noget tilsvarende kunne nogle fristes til at sige på sundhedsområdet. Ingen af os er jo i tvivl om, at rygning og dårlige madvaner er skadeligt, og alligevel er vi mange, der fortsætter med at ryge og spise forkert.

Jeg siger ikke hermed, at vi alene kan privatisere problemerne til den enkeltes personlige moral, men vi må heller ikke være blinde for, at lovgivning og centralt styrede kampagner ikke i sig selv giver forandringer, når det handler om livsstil. Måske skulle der forskes mere i, hvordan kampagner får en større gennemslagskraft. Måske skulle de oftere have en mere lokal og nedefra kommende forankring. Det sidste får vi nok en god mulighed for at afprøve i den kommende debat omkring folkesundhedsprogrammet, der er på vej.

Forslagsstillerne nævner i bemærkningerne, at der er 30.000 ansøgninger til førtidspension og over 60.000 mennesker, der er tvunget ud af arbejdsmarkedet som en direkte følge af dårligt arbejdsmiljø. Denne beskrivelse kunne måske få nogle til at tro, at disse to tal kan lægges sammen, og at der så er en udstødning på 90.000 mennesker om året. Sådan er virkeligheden heldigvis ikke. Som det givet er forslagsstillerne bekendt, ligger tildeling af førtidspensioner ret konstant på ca. 20.000 årligt.

Men forslagsstillerne har ret i, at der er mange problemer med udstødning på grund af ulykker, dårligt arbejdsmiljø og nedslidning, også i et omfang, der er større end rimeligt.

Derfor er disse forhold i forvejen et vigtigt element i regeringsgrundlaget, både i forrige periode og nu. Der er allerede afdækket 10 fagområder med de største problemer. Vi kender alle listen, og der er i januar i år fremlagt en handleplan, der mere konkret sætter arbejdsmiljøet i centrum.

Så kommer vi til forholdene omkring skåne- og fleksjob. Her ved vi godt, at reglerne er utilstrækkelige, men ændringer skal tænkes godt igennem, og jeg ved, at der er mindst to ministerier, hvor der arbejdes på at finde løsninger. Vi skal også her tænke på, at det ikke kan ske uden et positivt samspil med arbejdsmarkedets parter, og jeg har noteret mig, at der nu fra LO er kommet et konkret og konstruktivt udspil.

Jeg vil gerne sluttelig gentage, at Socialdemokraterne er meget enige i hovedintentionerne i beslutningsforslaget, men vi finder faktisk, at både Folketinget, og dermed også SF, og regeringen allerede har iværksat initiativer på alle de nævnte områder. Det vil derfor være fornuftigt at afvente resultaterne heraf, før vi iværksætter nye og flere initiativer.

Jeg skal derfor afvise det foreliggende beslutningsforslag.

Else Winther Andersen (V):

Venstre er i princippet enig med forslagsstillerne i, at det er vigtigt med en god forebyggelse og en god revalidering og bedre jobmuligheder, når det i forhold til en pension drejer sig om, at man ikke kommer i den situation.

Men lige nøjagtig det her beslutningsforslag skal jo ses i en større sammenhæng med en pensionsreform. Og da socialministeren har taget initiativ til en drøftelse af hele problemstillingen om en ny førtidspensionsreform, hvor de her elementer vil indgå, kan vi dermed ikke støtte det her beslutningsforslag.

Men jeg vil på den anden side ikke lægge skjul på, at Venstre lægger stor vægt på at få nedbrudt de barrierer, der kan være i at få tilknytning til arbejdsmarkedet, når man har en nedsat arbejdsevne. Det kan være antal timer, og det kan være indholdet; det kan være meget andet. Vi har jo set i det sidste nummer af Danske Kommuner, at der er et stigende antal fleksjob, og det er jo godt. Men vi må så se på, om der kan være barrierer, der gør, at der ikke er flere.

Så vi forventer, at de her områder bliver behandlet i det udvalg, der nu sidder ovre i ministeriet; det afventer vi resultatet af.

John Vinther (KF):

Socialministeren sagde det jo meget pænt og forsigtigt. Det er, fordi socialministeren er et pænt menneske. Jeg tror godt, jeg tør sige det lidt mere bramfrit: Det her er et paradeforslag. De enkelte pinde, de enkelte elementer, der indgår i beslutningsforslaget, er formuleret så tilpas rundt og med så lidt konkret indhold, at det vil være vanskeligt at sige, at man direkte modsætter sig det. Selv Det Konservative Folkeparti kan langt hen ad vejen være fuldstændig enig med SF i det, der er anført i pindene, men det er altså først og fremmest, fordi det er med meget lidt konkret indhold. Målsætningerne er vi helt enige i; jeg har mine tvivl, når det kommer til den praktiske udførelse, om enigheden så også holder hele vejen igennem.

Og det er da også sådan, at enkelte af de pinde, som SF remser op, jo allerede indgår i det finanslovaftalegrundlag, som Det Konservative Folkeparti sammen med andre har indgået sammen med regeringen, så der er allerede noget på vej.

Men helt overordnet skal jeg sige, at det her jo har en meget tæt sammenhæng med det førtidspensionsforslag, som SF havde til behandling i går. Og jeg finder, det vil være rigtigst og mest hensigtsmæssigt, om vi også tager den videre drøftelse i det forum, som jeg tror hr. Villy Søvndal og jeg er enige om ikke skal hedde en studiekreds, men som jo altså retteligt er et forum, der skal, om jeg så må sige, sondere terrænet og afprøve, hvor problemstillingerne er med henblik på en snarlig førtidspensionsreform.

Og jeg tror, at det vil være mest hensigtsmæssigt, om vi tager de videre sådan uddybede drøftelser af, hvor det skal gå i retning af, under de drøftelser.

Inge Refshauge (DF):

Forslaget her har vi ikke noget problem med at støtte fra Dansk Folkeparti – paradeforslag eller ej. Dansk Folkeparti har også betænkeligheder ved de aktiveringsbeslutninger, loven tager over for mennesker, der måske ikke mere er 100 pct. aktive.

Det er i orden, at vi aktiverer de mennesker, der kan og virkelig har en resterhvervsevne eller arbejdsevne. Men hvilken sikkerhed giver vi disse mennesker, der kommer i fleksjob og skånejob? Dansk Folkeparti mener, at de skal sikres som alle andre arbejdstagere, men sådan fungerer loven jo ikke i dag.

Vi kan også støtte en forstærket indsats på revalideringsområdet; kort sagt kan vi støtte alle punkterne i forslaget. Selvfølgelig skal angsten for at miste sin førtidspension ikke afholde nogen førtidspensionister fra at forsøge sig med at klare et job, og her må vi få det ordnet således, at en pension kan hvile i ubegrænset tid i stedet for 3 år som nu.

Vi kan ligeså tilslutte os, at der gøres stadig større indsatser for at forbedre arbejdsmiljøet for at undgå, at mennesker nedslides og havner på en førtidspension. Men i Dansk Folkeparti mener vi nu også, at arbejdsgiverne her i landet gør en stor indsats på dette område. Men mere kan der jo selvfølgelig altid gøres.

I Dansk Folkeparti vil vi være med til stort set alt, der kan gøre livet lettere for førtidspensionister i dette land. Som det ser ud i dag, er folk på laveste førtidspension ved at sakke agterud. Det er ikke rimeligt. Ingen vælger vel en førtidspension som livsindtægt. De gør det udelukkende af den simple grund, at de ikke kan overkomme et job af den ene eller anden grund.

Den befolkningsgruppe kan vi ikke bare skubbe ud på sidelinjen. Det er tværtimod vores pligt at sørge for, at de får et ordentligt liv og en indtægt, de kan leve af, og give dem muligheder for et aktivt liv, alt efter hvor meget de selv kan klare. Alt dette må og skal der tages højde for i den lange ventede pensionsreform.

Forslaget fra SF er godt, og vi støtter selvfølgelig. Derudover skal jeg tilsige støtte fra Fremskridtspartiet, da deres ordfører ikke kan være til stede.

Annie Lunde Hansen (CD):

Da CD's ordfører, fru Yvonne Herløv Andersen, ikke kan være til stede, skal jeg forelægge følgende fra hende:

SF tilkendegiver med forslaget, at de ønsker en forstærket indsats til imødegåelse af det høje antal førtidspensioner, der bliver tilkendt hvert år. Indsatsen skal rette sig mod arbejdsmiljø-, trafik- og sundhedsområdet. Der skal ske en styrkelse af revalideringsområdet og en hurtig opfølgning ved længerevarende fravær fra arbejdspladsen samt en opsamling af de personer, der har langvarige ledighedsperioder. Der skal udarbejdes handlingsplaner, flere skåne- og fleksjob samt forbedringer af rettighederne, især på dagpengeområdet for netop disse grupper. Endelig skal det sikres, at førtidspension-

ister ikke mister deres ret til pension; forslag som CD kun kan have sympati for.

Nu er det jo ikke så længe siden, der er blevet gennemført en reform af hele det område, SF gerne vil forbedre, og i almindelighed lader vi et par år gå, før vi tager et område op igen. Det er en helt selvfølgelig ting, at en så stor reform tages op til revision for at rette og tilpasse dels de utilsigtede virkninger, men også for at tilpasse en eventuel ny lovgivning.

På det forebyggende sundhedsområde kommer sundhedsministeren med sit bidrag til en forbedret indsats, og da papiret er blevet til i samarbejde med de øvrige ministerier, vil jeg tro, at det indeholder elementer, der skal medvirke til at nedsætte antallet af tilkendte førtidspensioner.

CD har sympati for forslaget, men ønsker at afvente dels sundhedsministerens tiltag om forebyggelse, dels at give de initiativer, regeringen har igangsat, en chance for at slå igennem, så jeg kan kun meddele, at CD derfor ikke kan medvirke.

Anders Samuelsen (RV):

I Det Radikale Venstre er vi helt enige med SF i, at der er behov for en forstærket indsats for at forebygge førtidspensionering og for at fastholde og integrere mennesker, der midlertidigt eller permanent har nedsat erhvervsevne.

Derfor har Det Radikale Venstre også stædigt holdt fast på en strategi, der består af 3 faser. Fase 1 er nedbringelse af den generelle arbejdsløshed, og på det punkt er vi allerede nået langt. Hermed er der blevet skabt plads på arbejdsmarkedet, også for personer, der ikke nødvendigvis lever 100 pct. op til arbejdsmarkedets krav.

Fase 2 er i forlængelse heraf: etableringen og virkeliggørelsen af det rummelige arbejdsmarked. Den fase er vi også godt i gang med, og der er allerede nu opnået markante resultater. Dels har vi fået vedtaget nogle gode love, der sigter på at nedbryde så mange barrierer som muligt, dels er der tydeligvis en større og større beredvillighed på arbejdspladserne, både blandt arbejdstagere og arbejdsgivere.

Og endelig er der fase 3, som består af en førtidspensionsreform, og det arbejde er vi også nu kommet i gang med.

En del af overgangen mellem fase 2 og 3 består i at få forbedret rettighederne på skåne- og fleksjobområdet. Vi er derfor på mange måder enige med SF i spørgsmålet om fleks- og skå-

nejob og om behovet for at forbedre rettighederne i forbindelse med disse ordninger.

Jeg skal ikke gentage socialministeren, men blot fremhæve et par af de initiativer, som vi især forventer os meget af fra Det Radikale Venstres side.

Ser man først på arbejdsmiljøområdet, er det tydeligt for enhver, at arbejdsmiljøet på de danske arbejdspladser stadig lader meget tilbage at ønske. Der sker alt for mange ulykker stadig væk, og der opstår alt for mange arbejdsbetingede lidelser på grund af for dårligt arbejdsmiljø. Derfor hilser vi også arbejdsministerens nye handlingsplan for at skabe et forstærket og forbedret arbejdsmiljø meget velkommen. Vi mener, at handlingsplanen er et vigtigt skridt på vejen for at nå regeringens målsætning om rent arbejdsmiljø år 2005.

Sygdom er i sig selv i dag en af de vigtigste årsager til marginalisering i det danske samfund. Vi er simpelt hen ikke gode nok til at samle de mennesker op, som bliver ramt af sygdom, og derfor er der behov for en ekstraaktiveret indsats på dette område.

Men også her har regeringen gennemført en række lovinitiativer, som trækker i den rigtige retning. Den kommunale sygedagpengeopfølgning er nu blevet styrket, så den foretages langt tidligere i forløbet og med inddragelse af arbejdspladsen og den pågældendes fagforening. Samtidig er refusionsprocenten for førtidspension reduceret fra 50 til 35 pct., så kommunerne får et større økonomisk incitament til at revalidere i stedet for at førtidspensionere. Endelig er der indførelsen af en virksomhedsrevalidering, som også opnåede et bredt flertal i Folketinget, og som har til formål at styrke revalideringsindsatsen.

Når det gælder indsatsen for at få skabt flere fleks- og skånejob, er vi stadig væk et godt stykke fra målet. Det mener vi alle er enige om. Der er stadig alt for få job på særlige vilkår. Det er der flere årsager til, men som nævnt er vi enige med SF i, at en af forudsætningerne for at få flere personer til at vælge fleksjob er, at rettighederne forbundet med ordningerne bliver væsentlig forbedret.

Selv om der så småt er taget hul på løsningen af det problem, f.eks. ved at gøre førtidspensionen hvilende for personer i fleksjob, så har vi stadig et stykke arbejde foran os. Men alt i alt mener Det Radikale Venstre, at regeringen har taget initiativer til rigtig mange gode tiltag for at imødekomme de problemstillinger, som SF

rejser. Det er tiltag, som vil bidrage væsentligt til at forebygge førtidspensionering og til skabelse af et bedre og rummeligt arbejdsmarked med plads til flere.

Men ting tager som bekendt tid, og selv om vi er mindst lige så utålmodige som SF på dette felt, mener vi alligevel, at de mange initiativer skal have en mulighed for at virke og gøre gavn, samtidig med at vi sideløbende følger udviklingen i en studiegruppe, som er blevet nedsat, og som skal sørge for, at vi får rundet hele området af, også for det, som vi i Det Radikale Venstre kalder fase 3.

På baggrund af det kan Det Radikale Venstre ikke støtte beslutningsforslaget.

Frank Aaen (EL):

Det er oplagt, at der er et stort behov for initiativ i retning af det, som SF her har foreslået. Det er sådan, at trods det økonomiske opsving, der har været i hvert fald delvis i de senere år her, har vi måttet notere os, at der sker en øget udstødning fra arbejdsmarkedet. Det er faktisk sådan, at på trods af opsvinget, som normalt vil nedbringe antallet af udstødte, er antallet af udstødte på førtidspension, på efterløn og overgangsydelse steget med ca. 60.000 siden regeringsskiftet, og siden beskæftigelseskurverne vendte.

Det er helt forudsigeligt, at folk skubbes ud, når der er fald i beskæftigelsen, men det er meget usædvanligt, at en stigning i beskæftigelsen ikke trækker nogle ind igen. Det viser sådan set i al sin enkelthed, at der er et meget stort behov for at gøre noget, for vi har ikke alene ulykker, ikke alene problemer i sundhedssektoren, men vi har et arbejdsmarked, der er blevet utrolig effektivt og åbenbart år for år bliver mere og mere effektivt til at skubbe folk ud, som ikke lige kan klare tempoet, som ikke lige har de rette kvalifikationer og derfor bliver skubbet ud på sidelinjen.

Så vi er helt enige i, at der er brug for en indsats for at forebygge tvungen tilbagetrækning, en styrket revalideringsindsats og etablering af flere skåne- og flexjob som et tilbud.

Vi er også enige i, at man altså ikke skal indføre en eller anden form for tvangsarbejde på området. Det skal være et tilbud, menneskene kan tage imod, så det kan forbedre deres livssituation og ikke blive en yderligere belastning oven i en i forvejen svær situation.

Der er et enkelt sted, hvor vi ikke helt kan følge SF's formulering. Det er punkt 5, hvor der

står: »Fleksjob skal tilstræbes oprettet på overenskomstmæssige vilkår«. Der er vi faktisk ret benhårde i Enhedslisten og siger, at det *skal* være på overenskomstmæssige vilkår, fordi det med, at nogle ikke arbejder på overenskomst-mæssige vilkår, faktisk er en del af udstødningen. Her har man nogle mennesker, som ikke alene har det lidt svært med kvalifikationer og med kræfter og evner, men som også får et særligt stempel på sig, der hedder: »Jeg arbejder her ved siden af dig, men jeg er ikke så god som dig, og derfor har jeg ikke en overenskomst. Derfor har jeg ikke samme rettigheder og vilkår som dig.«

Jeg synes ikke, det bare er et spørgsmål om at sikre løn og rettigheder på anden vis; det er faktisk et spørgsmål om at sige, at her har vi en arbejdskollega, der er som os andre, hvad angår løn- og arbejdsvilkår, og derfor også har en overenskomst som os andre. Jeg tror, det er utrolig vigtigt, også for menneskenes selvværd, at det er sådan.

Det sidste punkt, hvor jeg ville have tilføjet noget, hvis det var et forslag, vi havde formuleret – men det skal nok komme i selvstændig form på et andet tidspunkt – er spørgsmålet om, hvordan vi skaber flere job til dem, der ikke er så tilpassede på arbejdsmarkedet. Her tror jeg, der er tendenser til, at man overvurderer mulighederne for at skabe de job på det eksisterende arbejdsmarked. Ikke at jeg ikke er enig i intentionerne, og ikke sådan at jeg ikke vil støtte alle de initiativer, der gøres for at oprette flere skåne/fleksjob osv. på det eksisterende arbejdsmarked. Jeg vil gerne være med til at lovgive om, at arbejdsgiverne skal og skal og skal osv., men jeg tror ikke på, at vi får plads til alle på den måde.

Derfor har vi i Enhedslisten – og jeg har nævnt det et par gange før her i Folketingssalen – udarbejdet et forslag, som vi har sendt til høring for at få andre folks reaktioner på det, inden vi fremsætter det. Forslaget går ud på, at der via en statslig fond gives støtte til etablering af job, der i særlig grad er forbeholdt folk med nedsat arbejdsevne. Det skal måske ikke være sådan, at halvdelen af arbejdspladserne skal være forbeholdt folk med nedsat arbejdsevne eller tilsvarende, men vi siger: Her er en ny arbejdsplads, og den skal i særlig grad være åben for folk med nedsat arbejdsevne, og til gengæld får den pågældende virksomhed så et tilskud. Det forslag kommer vi tilbage til ved en anden lejlighed.

Men med det lille forbehold over for det med overenskomsterne kan vi støtte forslaget her.

Ole M. Nielsen (KRF):

Kristeligt Folkeparti er helt enig med SF i målsætningerne og intentionerne i beslutningsforslaget her, og vi ved og kan høre på socialministeren, at det er regeringen også.

Det betyder jo desværre ikke, at det hele går så hurtigt, som det skal, og jeg tror såmænd heller ikke, at en tilslutning til og et flertal for beslutningsforslaget får tingene til at gå hurtigere. Jeg tror såmænd, at vi alle sammen har viljen til det, men der er nok en grund til, at det ikke sker.

Vi vil gerne være med til at presse på for at få tingene gjort med bedre forebyggelse på arbejdsmarkedet, forbedring af arbejdsmiljøet på trafik- og sundhedsområdet og en bedre revallideringsindsats. Det er absolut noget, vi støtter, for det er helt uacceptabelt, at folk udstødes tolt af arbejdsmarkedet, hvis de har mulighed for at være bare en lille smule til rådighed, og derfor er vi stærkt interesserede i, at det går hurtigere med at få oprettet fleks- og skånejob.

Vi er næsten enige i Enhedslistens holdning til fleksjobbene, i hvert fald på den led, at vi ikke kan forstå, at folk, der tager et fleksjob, skal fraskrive sig deres rettigheder på dagpengeområdet og deres mulighed for at optjene til efterløn osv. Det er en af de ting, vi gerne vil kigge på. Vi tror, regeringen er på vej med noget her, og vi håber, at arbejdet med førtidspensionsreformen tager fart, så vi kan få gjort noget ved det.

Vi kan altså ikke støtte forslaget, men er enige i intentionerne.

Villy Søvnald (SF):

Det er jo sjældent, der er så stor enighed i Folketinget om et forslag. Jeg ved ikke, om ordførerne har kigget hos hinanden, da de skrev deres taler, men med et par enkelte undtagelser er de alle sammen bygget over en læst, der hedder: Vi er helt enige i forslaget, og så runder man af med, at vi afviser det så i øvrigt. Hvis man kom fra en anden planet, f.eks. Mars eller Pluto, er jeg sikker på, man ville synes, det var en besynderlig logik, når socialministeren siger, at hun selvfølgelig må afvise forslaget, der forekommer hende som et paradeforslag, for derefter at erklære sig helt enig i hensigterne.

Jeg forstod på socialministeren, at socialministeren er enig i, at der skal arbejdes med rettigh-

heder i fleksjob, og jeg håber meget, det betyder, at vi når at lovgive på området, inden Folketinget går på sommerferie. Ministeren var også enig i det, der er forslagens pointe – og man kan sige, at det var den socialdemokratiske ordfører, fru Karen Klint, også – nemlig at prøve at navngive forebyggelsen. Når man sidder i en typisk dansk forsamlings, vil alle jo støtte forebyggelse, men problemet er at navngive den hele tiden og navngive den operationelt, så man kan sætte ind.

Der er ingen tvivl om, at hvis vi er i stand til det på arbejdsmiljøområdet, på trafikområdet, på sundhedsområdet, er vi ikke bare i stand til at skabe bedre liv, men også at flytte rundt på ganske store mængder offentlige ressourcer, og det er det, vi har forsøgt med forslaget. Vi har også i SF noteret de 10 fagområder med de største problemer med hensyn til arbejdsmiljøet, for vi synes, det er et godt initiativ og et vigtigt initiativ, og vi vil gerne bakke op om det.

Fru Karen Klint nævnte også nødvendigheden af at sikre rettigheder på skåne- og fleksjobområdet, og det er vi i sagens natur også meget enige i. Det ligger i forslaget, og det vil vi gerne være med til at bære igennem.

Fru Else Winther Andersen var ligeledes enig i forslagens intentioner og henviste til den gruppe, der af hr. John Vinther blev betegnet som udvalgt med henblik på en snarlig revision af førtidspensionslovgivningen. Det synes jeg er en god betegnelse, som er langt mere dynamisk end en studiekreds, så også det er vi meget enige i.

I øvrigt syntes hr. John Vinther, at det er for runde formuleringer, vi har anvendt. Nu er det jo svært at ramme ordførerne lige præcis på det punkt, hvor det passer dem. I går havde vi et forslag om arbejdsskader; det syntes man var for præcist, og i dag er det altså for upræcist. Det er utrolig svært lige præcis at ramme den kemi, ordførerne har på vedkommende tidspunkt, når man fremsætter et forslag.

Jeg opfatter det også som et konservativt forsøg på at finde hår i suppen, og det lykkedes altså. Men i øvrigt holdt hr. John Vinther også en tale skåret over den læst, der hedder: Det er et paradeforslag, men Det Konservative Folkeparti er fuldstændig enig, og igen kvitterer jeg for retorikken.

Til fru Inge Refshauge, som jeg synes også støttede forslaget, vil jeg også gerne sige tak, både med hensyn til sikkerheden og rettigh-

derne i fleksjobbene, en bedre revalidering og også det at gøre pensioner tidsbegrænsede. På den måde tør man jo springe ud i et arbejde i sikker forvisning om, at lykkes det ikke – og det kan man jo ikke vidé, når man efter en periode, hvor man ikke har været ude, skal forsøge det – er sikkerhedsnettet spændt ud, så man kan komme tilbage på pension. Det er mit indtryk efter de henvendelser, jeg har fået, at der er ganske mange, der er ude i de der overvejelser, og derfor tror jeg også, det er et område, hvor det er vigtigt, at vi lovgiver.

CD havde megen sympati, men kunne ikke medvirke, og hr. Anders Samuelsen fra Det Radikale Venstre var helt enig med SF, både i sigtet i forslaget og også i de konkrete ting i forslaget, men afviste det så i øvrigt.

Også tak til støtten fra Enhedslisten, og med hensyn til den lille detalje med udtrykket »tilstræbes« er det klart, at SF's ønske også er, at det altid skal være på overenskomstmæssige vilkår. Vi rejste i øvrigt, da vi sidst havde debatten, spørgsmålet i fællesskab, så der er ikke nogen uenighed.

Alt i alt synes jeg, det har været en god dag. Sjældent har et forslag mødt så stor støtte, hvorefter der bliver rundet af med, at man afviser det. Men det gør nu ikke noget, for det er vel i virkeligheden bare et udtryk for, at SF også i denne sammenhæng kommer til at spille den rolle, vi ofte har spillet: at være med til at udpege vejen, hvorefter det efter et stykke tid kommer til lovgivning. Den rolle spiller vi gerne i SF.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg vil gerne spørge ordføreren for forslagsstillerne, hr. Villy Søvndal, om han ikke er enig i, at det faktisk er ret let at udtale sig positivt om et beslutningsforslag, når det har en lav grad af nyhedsværdi og en stor grad af gentagelsesværdi. Der er faktisk mange af de områder, hvor der i forvejen er forebyggelseselementer eller sat initiativer i gang for at komme videre med nogle konkrete forslag.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Med hensyn til den besværlige øvelse, hvordan man lige præcis rammer ordførerne på det punkt, hvor de ønsker at blive ramt: Nogle gange fremsætter vi store, meget visionære forslag, der ændrer meget, og så bliver vi angrebet med

et gammelt Aksel Larsen-citat: Man skal ikke løfte fanen så højt, at man ikke kan nå jorden. Det er jeg personlig enig i, det skal man ikke gøre – i hvert fald ikke alt for tit – og nu laver vi så et forslag, som er kendetegnet ved, at vi tager fat på mange af de ting, som mange har erklæret sig enige i, at det vil de godt være med til. Det er nogle gange lidt svært at ramme lige præcis dér, hvor der er behov for at ramme.

Men lad det nu ligge. Jeg synes, det er en god dag på den måde, at der er en høj grad af enighed, og jeg er fuld af fortrosthed om, at det nok også skal lykkes rent lovgivningsmæssigt.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Som jeg læser forslaget, er en af de største nyheder, at man tager fire-fem elementer op i samme forslag. Normalt plejer vi at tage skånejob og fleksjob for sig og trafikforanstaltninger for sig, så jeg vil gerne spørge hr. Villy Søvndal, om det ikke er en nyhed, at man tager både trafik og fleksjob med i det samme forslag. Elementerne er jo beskrevet hver for sig i selvstændige forslag.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Det er jo rigtig, at det tit er vigtigt – hvis man for alvor vil ændre noget – at prøve at se tingene i en bredere sammenhæng, end man tit ser dem, og det, vi har været optaget af, er de mange forhold, der forårsager, at mennesker ender på førtidspension. Det sker af mangfoldige årsager, som stammer fra både trafikområdet, arbejdsområdet og sundhedsområdet, og forslaget er, kan man sige, et forsøg på at give et sammenhængende bud på, hvor vi synes, der skal sættes ind, hvis vi vil forbedre de forhold.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 95:

Forslag til folketingsbeslutning om mærkning af gensplejsede fødevarer.

Af Jørn Jespersen (SF) m.fl.

(Fremsat 5/3 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Fødevarerministeren (Henrik Dam Kristensen): Forslagsstillerne opfordrer regeringen til at arbejde for mest mulig mærkning af de gensplejsede fødevarer. Det mener jeg faktisk i al beskedenhed, regeringen har gjort hele vejen igennem og også med resultat, ikke mindst når man ser på, hvad der var udgangspunktet i det oprindelige forslag til EU-regler om mærkning af gensplejsede fødevarer, som vi blev præsenteret for.

Regeringen har faktisk hele vejen igennem været meget optaget af at sikre forbrugernes valgfrihed bedst muligt, og det er også derfor, vi målbevidst har arbejdet på at sikre den bredest mulige mærkningsordning.

Udgangspunktet var, som nogle måske husker, at hvis gensplejsning kun havde landbrugsmæssig interesse, skulle fødevarerne ikke mærkes. Dette udgangspunkt blev siden ændret – bl.a. på grund af Danmark – til, at hvis det analytisk var muligt at påvise en forskel på gensplejsede produkter sammenlignet med ikkegensplejsede produkter, skulle det gensplejsede produkt mærkes. Jeg vil faktisk tillade mig at påstå, at det er en markant forbedring, når det gælder information til forbrugerne.

Med forslaget til folketingsbeslutning, som vi har her, ønsker man fra forslagsstillerens side at gå et skridt videre. For det første vil man have mærket de fødevarer, hvor det ikke analytisk er muligt at påvise nogen forskel på det produkt, der er fremstillet på baggrund af gensplejsning, og det produkt, som er mere traditionelt fremstillet. Det er produkter som f.eks. raffineret soja-, majs- og rapsolie, hvis jeg skal begrænse mig til de produkter, det i dag er muligt at finde på markedet, og det ser jeg intet problem i.

Ønsket om fuld mærkning uanset påviselighed er i fuld overensstemmelse med regeringens holdning. Det har således hele tiden været regeringens opfattelse, at hvis en fødevarer er

fremstillet af gensplejsede råvarer, skal forbrugerne have oplysning om det, hvad enten der kan måles en forskel eller ikke, og den holdning har vi selvfølgelig også gjort gældende under forhandlingerne i EU. Det er desværre hidtil ikke lykkedes at komme igennem med dette synspunkt, men det er selvfølgelig klart, at vi fortsat vil presse på med dette synspunkt i EU-sammenhæng ved enhver given lejlighed.

Det ser imidlertid ud til – hvad jeg synes er glædeligt – at detailhandelen er enig med regeringen på dette punkt. En række detailhandelsorganisationer har stillet krav til deres leverandører for at få opfyldt et krav om mærkning, også af de produkter, hvor der ikke analytisk kan måles nogen forskel. Dermed ser det ud til, at det ad denne vej kan lykkes at give forbrugerne det nødvendige informationsgrundlag, så forbrugerne kan foretage det, vi måske kunne kalde et informativt valg.

Når det gælder de produkter, hvortil man ved, at der er anvendt en gensplejset råvare, men hvor det ikke ved analysemetoder er muligt at påvise en forskel i forhold til den GMO-producerede fødevarer, den traditionelle fødevarer, kan jeg samtidig love, at regeringen vil fortsætte sine bestræbelser på at få dem inddraget under mærkningskravet. Det er også klart, at vi i de kommende drøftelser om fælles EU-regler for foder vil fortsætte arbejdet for de bedst mulige mærkningsregler.

I beslutningsforslaget opfordrer forslagsstillerne også til mærkning af fødevarer, der indrekte er fremstillet ved hjælp af gensplejsede organismer. Dermed ønsker forslagsstillerne, at også produkter som mælk og kød fra dyr, der er fodret med gensplejset foder, skal mærkes. Det mener jeg ganske enkelt ikke er gennemførligt. For det første nedbrydes foderet i dyrene under fordøjelsen, og den omstændighed, at dyrene er fodret med gensplejset foder, bevirker derfor ikke nogen ændringer i dyrets kød eller mælk.

For det andet vil det være noget nær umuligt at tilrettelægge en effektiv og – hvad måske er mere vigtigt – troværdig kontrol, for en sådan kontrol vil være overordentlig intensiv, idet der reelt er tale om en løbende offentlig overvågning af hele foder- og husdyrproduktionen. Og jeg kan love, at en sådan kontrol vil kræve mange ressourcer og måske være tættere på et overvågningssamfund, end vi i bund og grund bryder os om.